

## **PLATFORMA**

**za učešće delegacije Vlade Crne Gore, koju predvodi prof. dr Anđela Jakšić-Stojanović, ministarka prosvjete, nauke i inovacija, na PISA 2025 Regionalnom objavljivanju rezultata za Centralnu i Istočnu Evropu i Centralnu Aziju, koji će se održati 8. septembra 2026. godine u Bratislavi, Slovačka**

### ***I Opšte informacije***

Ministarka prosvjete, nauke i inovacija, prof. dr Anđela Jakšić-Stojanović, će prisustvovati PISA 2025 Regionalnom objavljivanju rezultata za Centralnu i Istočnu Evropu i Centralnu Aziju, koji će se održati 8. septembra 2026. godine u Bratislavi, Slovačka.

Događaj će pored najviših predstavnika iz 30 evropskih i azijskih država, okupiti i visoke predstavnike OECD-a, Evropske komisije, UNESCO-a, UNICEF-a i Svjetske banke.

Događaj će otvoriti slovački ministar prosvjete, istraživanja, razvoja i mladih, gospodin Tomaš Druker i tom prilikom izložiti kontekst i ciljeve sastanka, naglašavajući značaj donošenja politika zasnovanih na dokazima i razmjenju među kolegama i međusobno učenje među zemljama učesnicama. Zamjenik Generalnog sekretara OECD, gospodin František Ružička, će održati prezentaciju nalaza PISA 2025 istraživanja sa regionalnim fokusom. Prezentacija će dati pregled ključnih nalaza iz PISA 2025 na visokom nivou kroz više dimenzija učenja učenika. Razmotriće oblasti kao što su karakteristike kompetentnih učenika, značaj bezbjednog i pravednog okruženja za učenje, uloga porodica i škola, kao i spremnost učenika da se suoče sa ekološkim izazovima.

### ***II Značaj učešća***

Program za međunarodno testiranje učenika (PISA), koji sprovodi Organizacija za ekonomsku saradnju i razvoj (OECD), predstavlja najsveobuhvatniji program međunarodnog poređenja obrazovnih sistema na svijetu. Od početka testiranja PISA 2000. godine, u programu je učestvovalo više od 100 država. Crna Gora učestvuje na PISA testiranju od 2006. godine.

Rezultati testiranja PISA 2022 pokazuju da učenici i učenice iz Crne Gore postižu značajno niže rezultate iz matematičke, čitalačke i naučne pismenosti u odnosu na prosjek OECD država. Posebno zabrinjava podatak da je samo 40% učenika/ca dostiglo najmanje drugi nivo matematičke pismenosti, dok je taj udio u OECD državama 69%. U poređenju s ciklusom PISA 2018, evidentan je dalji pad uspjeha, što ukazuje na hitnu potrebu za efikasnim i ciljanim obrazovnim politikama te većim ulaganjima u kvalitet učenja.

Dodatno, učenici/e iz socio-ekonomski nepovoljnijih sredina postižu slabije rezultate od svojih vršnjaka, što potvrđuje prisutne nejednakosti i naglašava važnost konkretnih mjera za obezbjeđivanje ravnopravnog pristupa kvalitetnom obrazovanju.

Učešće ministara na događajima poput objave PISA rezultata ima strateški značaj za obrazovnu politiku i javni diskurs. Njihovo prisustvo šalje jasnu poruku da se obrazovanje posmatra kao prioritet na najvišem nivou vlasti, te da se odluke donose na osnovu međunarodno priznatih pokazatelja. Time se jača povjerenje javnosti u obrazovni sistem, ali i kredibilitet države u međunarodnim krugovima.

Istovremeno, ministri kroz direktno učešće dobijaju priliku da razmijene iskustva sa kolegama iz drugih zemalja, da prepoznaju dobre prakse i da ih prilagode nacionalnom kontekstu. Takvi događaji postaju platforma za dijalog, zajedničko učenje i koordinaciju regionalnih i globalnih obrazovnih politika.

Za Crnu Goru, učešće u PISA istraživanju ima višestruku vrijednost. Prije svega, ono omogućava da se objektivno sagleda gdje se naši učenici nalaze u odnosu na vršnjake iz drugih zemalja, što je dragocjeno za planiranje reformi i unapređenje nastavnih programa. Rezultati PISA istraživanja pomažu da se identifikuju ključni faktori uspjeha, ali i prepreke koje učenici imaju u procesu učenja. Na osnovu tih nalaza, država može usmjeriti resurse ka oblastima koje zahtijevaju dodatnu podršku – bilo da je riječ o jačanju kompetencija nastavnika, unapređenju školskog okruženja ili većem uključivanju porodica u obrazovni proces.

Učešće u PISA istraživanju takođe pozicionira Crnu Goru kao aktivnog i odgovornog člana međunarodne zajednice. Time se pokazuje spremnost da se obrazovni sistem mjeri prema najvišim standardima, da se uči iz iskustava drugih i da se doprinosi zajedničkom cilju – stvaranju kvalitetnog, pravednog i inkluzivnog obrazovanja. Na taj način, PISA nije samo statistički alat, već i mehanizam koji podstiče strateško promišljanje, jača međunarodnu saradnju i potvrđuje opredijeljenost Crne Gore ka modernizaciji obrazovanja u skladu sa evropskim i globalnim trendovima.

Crna Gora je do sada učestvovala u više ciklusa PISA istraživanja, uključujući PISA 2012, 2015, 2018 i 2022, pri čemu je posljednje testiranje obuhvatilo 5.793 učenika iz 63 škole, što je činilo 93% populacije petnaestogodišnjaka.

Ugovor za PISA 2029 je potpisan i u toku su pripremne aktivnosti za njegovu realizaciju.

### ***III Razlozi za učešće***

Prisustvo ministarke Jakšić-Stojanović na PISA 2025 Regionalnom objavljivanju rezultata za Centralnu i Istočnu Evropu i Centralnu Aziju ima posebnu važnost jer na taj način pokazujemo da za Crnu Goru obrazovanje ima strateški značaj, da se odluke donose na osnovu međunarodnih pokazatelja, kao i da se radi na jačanju povjerenje javnosti i međunarodnih partnera u obrazovne politike.

Takođe, kroz učešće na interaktivnim panelima, crnogorski obrazovni sistem i aktuelna unapređenja biće predstavljena u prisustvu najviših zvaničnika nadležnih za politike obrazovanja. Paneli će biti organizovani u vidu moderiranih diskusija na visokom nivou o politikama, praksama i reformama koje će doprinijeti poboljšanju obrazovnih postignuća učenika, kao i izazovima i prioritetima koji predstoje. Diskusija će istražiti kako obrazovni sistemi mogu podsticati motivaciju, radoznalost, istrajnost i otpornost učenika; stvarati bezbjedna, pravedna i podržavajuća okruženja za učenje; iskoristiti prilike koje donose digitalizacija i vještačka inteligencija, uz istovremeno upravljanje njihovim rizicima; i opremiti mlade znanjem, vještinama i stavovima potrebnim da napreduju u sve složenijem i brzo mijenjajućem svijetu.

Na događaju će se razmotriti prilike i izazovi povezani sa korišćenjem tehnologije u školama, uključujući vještačku inteligenciju i njen odnos sa kognitivnim, socijalnim i emocionalnim ishodima učenika. Takođe će se razmotriti novi dokazi o mjerama politike kao što su zabrane pametnih telefona i njihovi potencijalni efekti. Na osnovu ovih uvida, učesnici će imati mogućnost da razmijene mišljenja o ključnim prioritetima politike, uključujući nacionalne pristupe vođenju efikasne i odgovorne

upotrebe tehnologije u obrazovanju, kao i povezane izazove implementacije i prilike za međunarodnu saradnju.

#### ***IV Sastav delegacije***

Delegaciju Crne Gore čine:

1. Prof. dr Anđela Jakšić-Stojanović, ministarka prosvjete, nauke i inovacija;
2. Marija Gošović, generalna direktorica za gimnazijsko i stručno obrazovanje;
3. Mr Miloš Trivić, direktor Ispitnog centra.

#### ***V Troškovi puta i boravka***

Sredstva za troškove puta i boravka delegacije obezbijediće Ministarstvo prosvjete, nauke i inovacija.